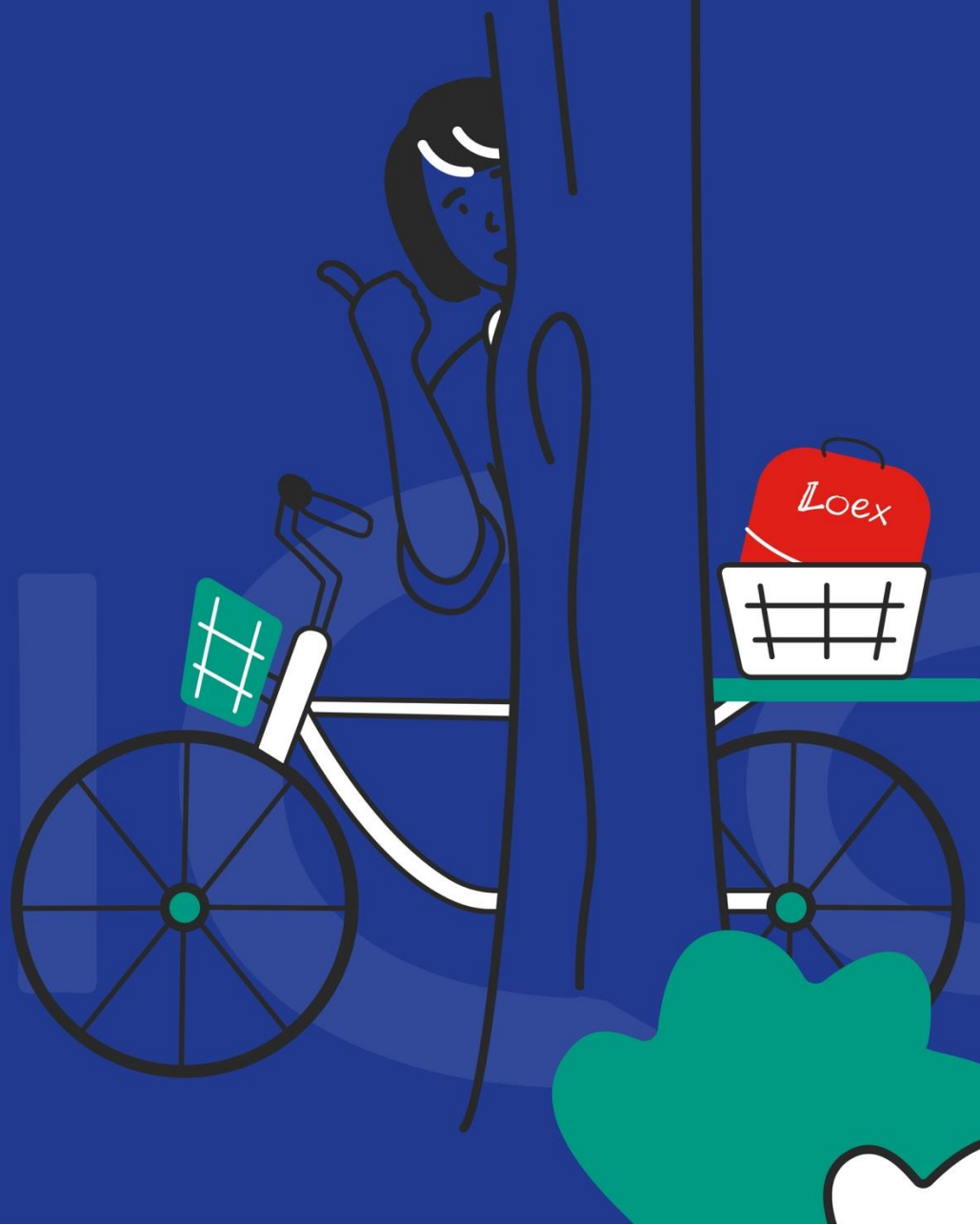

Jeugdhulpregio Groningen

Ketenconsultatiedocument Hoogspecialistische Jeugdhulp

De wil om het samen anders te doen.

De jeugdhulpregio Groningen wordt gevormd door de tien Groninger gemeenten.

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding	3
Leeswijzer	4
1. Hoogspecialistische jeugdhulp	5
2. Doelgroep	8
Vragen Doelgroep.....	9
3. Jeugd en gezin	12
Vragen Ambities Jeugd en Gezin	12
4. Jeugdhulp	15
Vragen Ambities Jeugdhulp.....	15
5. Netwerksamenwerking	17
Vragen Ambities Netwerksamenwerking.....	18
6. Vervolg en planning.....	19
Bijlage 1. Koersdocument.....	20

Inleiding

De Groninger gemeenten willen - samen met jeugdhulpaanbieders en andere belangrijke ketenpartners - de hulp aan jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe en/of urgente of zeldzame problematiek effectiever, tijdiger en passender organiseren. We noemen dit de transformatie van Hoogspecialistische Jeugdhulp (HSJ). De gemeenten hebben hiertoe de opdracht belegd bij de Regionale Inkooporganisatie Groninger gemeenten (hierna: RIGG).

De transformatie van hoogspecialistische jeugdhulp is door de Groninger gemeenten beschreven in een koersdocument. Het Koersdocument Hoogspecialistische Jeugdhulp is bijgevoegd als bijlage 1. Wij adviseren u om eerst het koersdocument te lezen, voordat u het ketenconsultatiedocument leest en begint met het beantwoorden van de vragen.

Hoogspecialistische jeugdhulp is de jeugdhulp aan jeugdigen en gezinnen met meervoudig complexe, urgente of zeldzame problematiek. Bij de jeugdigen en hun ouders spelen ernstige problemen rondom het opgroeien of opvoeden, dan wel een combinatie van beiden. Deze problemen uiteten zich meestal op meerdere levensgebieden en kunnen leiden tot een forse stagnatie in de ontwikkeling van de jeugdige.

De transformatie hoogspecialistische jeugdhulp is een opdracht die alleen samen met alle betrokkenen (nadrukkelijk ook de partners op onder meer het gebied van onderwijs, leerplicht, wonen, jeugdbescherming en jeugdreclassering en natuurlijk ook jeugdigen en gezinnen) in onze jeugdhulpregio kan worden gerealiseerd. In het Koersdocument transformatie hoogspecialistische jeugdhulp is uiteengezet welke stappen er gezet worden om de transformatie vorm te geven. Een van die stappen is het beter faciliteren van de beoogde werkwijze (netwerksamenwerking) door een (deels) andere inrichting, contractering en financiering van het jeugdhulpaanbod waar deze jeugdigen en gezinnen gebruik van maken.

Onze ambities zijn vastgesteld voor alle jeugdigen die in aanraking komen met hoogspecialistische jeugdhulp. Uit onze analyses en verschillende landelijke en regionale onderzoeken komt naar voren dat de knelpunten voor de groep jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe problematiek het grootste zijn. Zij hebben het meeste baat bij een intensieve samenwerking tussen gespecialiseerde aanbieders. Om die reden stellen wij voor om de transformatiebeweging te verstevigen op de (urgent) geboden jeugdhulp die wordt ingezet voor jeugdigen en gezinnen met **meervoudige en complexe problematiek** en de manier waarop dit gebeurt. Focus van de contractering wordt specifiek gericht op de inrichting van een integrale werkwijze voor de jeugdigen en gezinnen die tot deze doelgroep behoren.

Leeswijzer

In dit ketenconsultatiedocument leggen wij aan de hand van een aantal onderwerpen, vragen voor over de beoogde transformatie en contractering van hoogspecialistische jeugdhulp. Hiermee willen wij bereiken dat een gedragen en gedeeld beeld tot stand komt bij wat er nodig is om de beoogde transformatie te faciliteren en te realiseren.

Voordat we overgaan op de onderwerpen en bijbehorende vragen lichten wij de inrichting van de hoogspecialistische jeugdhulp toe (hoofdstuk 1). Elk hoofdstuk start met een korte inleiding of samenvatting rondom het betreffende onderwerp. In dit ketenconsultatiedocument worden daartoe ook passages uit het koersdocument kort aangehaald of overgenomen. Voor achtergrond en een uitgebreidere beschrijving van de transformatiebeweging kan men het koersdocument raadplegen. De vragen zijn opgebouwd aan de hand van de volgende onderwerpen:

- Doelgroep (hoofdstuk 2)
- Ambities voor Jeugd en Gezin (hoofdstuk 3)
- Ambities voor Jeugdhulp (hoofdstuk 4)
- Ambities Netwerksamenwerking (hoofdstuk 5)

We sluiten dit ketenconsultatiedocument af met een beschrijving van de vervolgstappen en de bijbehorende planning (hoofdstuk 6). In de bijlage treft u zoals gezegd het koersdocument (bijlage 1).

1. Hoogspecialistische jeugdhulp

Hoogspecialistische jeugdhulp omvat meerdere en uiteenlopende vormen van jeugdhulp, die op dit moment op verschillende wijze is gecontracteerd, zoals via subsidieverstrekking, Europese aanbesteding of het maakt onderdeel uit van de Open House overeenkomst. In de tabel hieronder staat uiteengezet welke vormen van hoogspecialistische jeugdhulp we onderscheiden.

Hoogspecialistisch aanbod	Toelichting en relevante ontwikkelingen voor HSJ
Landelijk Transitie Arrangement (LTA)	De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft nieuwe overeenkomsten gesloten die vanaf 1 januari 2023 zijn ingegaan. Van ketenpartners verwachten we dat zij bekend zijn met het aanbod uit het LTA en naar dit aanbod kunnen doorverwijzen als derdelijns voorziening. In het LTA is het volgende aanbod gecontracteerd: • Topklinische GGZ • Verblijf en behandeling Jeugdigen sterk Gedragsgestoord Licht Verstandelijk Beperkt. (J-SGLVB) • Diagnostiek, observatie en exploratieve behandeling LVB & GGZ • Jeugdhulp in een universitair medisch centrum • Jeugd GGZ in academische behandelcentra • Landelijke opvang en behandeling slachtoffers seksuele uitbuiting en eengerelateerd geweld • ARFID en Onzindelijkheid • JeugdzorgPlus ZIKOS • Jeugdhulp zintuiglijk beperkt • Jeugd GGZ voor Chromosomale gebonden genetische syndromen • Jeugd GGZ voor Jeugdigen met FASD • Landelijk werkende klinieken voor Gezinspsychiatrie • Kliniek intensieve behandeling Autisme • Gastplaatsingen High Intensive Care
Jeugdhulp Plus	Er wordt bovenregionaal (3-Noord) samengewerkt op het beschikbaar houden van voldoende verblijfsplekken Jeugdhulp Plus (plaatsing met een machtiging gesloten uithuisplaatsing), waar gemeenten volgens de Jeugdwet uitvoering aan hebben te geven. We willen toe naar nul (0) gesloten plaatsingen in de jeugdhulpregio Groningen. De transformatie van de hoogspecialistische jeugdhulp is hierin randvoorwaardelijk. We beogen per 1 januari 2024 een nieuwe overeenkomst te sluiten voor Jeugdhulp Plus.
Verblijf in een klinische setting met intensieve behandeling	Er wordt bovenregionaal (op 3Noord) samengewerkt op het beschikbaar houden van voldoende capaciteit van de verschillende klinische functies in Noord-Nederland. In de uitvoeringsagenda 3Noord wordt nader uitgewerkt voor welke

	voorzieningen en hoe we dit doen. Deze functies zijn nu al regionaal gecontracteerd. Bovenregionaal willen we stappen zetten om het nog beter te organiseren.
Jeugdbescherming en jeugdreclasseringsmaatregelen	Voor ongeveer 40% van de jeugdigen uit de doelgroep is een jeugdbescherming- of jeugdreclasseringsmaatregel uitgesproken. De bestaande overeenkomsten met de drie aanbieders in onze jeugdhulpregio eindigen van rechtswege op 31 december 2023. We beogen nieuwe afspraken te maken vanaf 1 januari 2024 , die aansluiten op de toekomstige situatie zoals beschreven in het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en het koersdocument HSJ.
Spoed voor Jeugd	Sinds 1 juli 2020 is Spoed voor Jeugd Groningen ingericht vanuit een PACT gedachte van ketenpartners. Meerdere aanbieders werken samen vanuit de eigen expertise rondom de jeugdige en het gezin. We beogen per 1 januari 2024 een nieuwe overeenkomst te sluiten voor Spoed voor Jeugd.
Crisis jeugdhulp (ambulant en met verblijf)	Crisishulp ambulant en met verblijf wordt door een beperkt aantal aanbieders geboden. In de mondelinge marktconsultatie en/ of de dialoofase willen we onder andere het gesprek voeren over hoe de crisishulp (voor jeugdigen en gezinnen met urgente problematiek) zich verhoudt tot andere voorzieningen voor de doelgroep die gebruik maakt van hoogspecialistische jeugdhulp.
Behandelaanbod voor zeldzame (GGZ-) problematiek	Naast het landelijk gecontracteerde aanbod uit het LTA, is een deel van dit behandelaanbod regionaal in de Open House overeenkomst gecontracteerd. Het betreft psychiatrische problematiek, al dan niet in combinatie met somatische problematiek. De problematiek is van dien aard dat er sprake is van ernstige ontregeling en ontwikkelingstagnatie.
Diverse vormen van intensieve ambulante trajecten ter voorkoming van uithuisplaatsing (als FACT-Jeugd, MDFT en MST)¹	Deze intensieve ambulante trajecten zijn gecontracteerd via de Open House overeenkomst. Het is onze ambitie (zie hoofdstuk 4, Jeugdhulp) dat er geen uithuisplaatsing meer plaatsvindt zonder verklarende analyse en gezinsgerichte interventie. Dit aanbod gaan we mogelijk opnieuw contracteren. In de mondelinge marktconsultatie gaan we hierover het gesprek aan.
Diverse vormen van specialistisch verblijf (verblijf met intensieve specialistische begeleiding en/of behandeling)	Dit aanbod is gecontracteerd via de Open House overeenkomst. Mogelijk gaan we deze vormen van specialistisch verblijf op andere wijze contracteren. In de mondelinge marktconsultatie gaan we hierover het gesprek aan.

¹ Voor de volledigheid schrijven wij hier de afkortingen van de verschillende ambulante interventies uit. MST (Multisysteem Therapie), MDFT (Multidimensionele familietherapie), IAG (Intensieve Ambulante Gezinsbehandeling), FACT (Flexible Assertive Community Treatment) en IHT (Intensive Home Treatment).

Bovenregionale samenwerking

De regio's Drenthe, Friesland en Groningen werken bovenregionaal op 3Noord niveau samen voor het, waar nodig, organiseren en behouden van schaarse functies voor een toekomstbestendig en dekkend jeugdhulplandschap. Voor een aantal schaarse functies doorlopen de regio's op 3Noord niveau een traject om in gezamenlijkheid te organiseren en te sturen op de gewenste ontwikkelingen die nodig zijn voor transformatie.

Op dit moment zijn een aantal vormen van hoogspecialistische jeugdhulp hiervoor in beeld, zoals Jeugdhulp Plus (op- om en afbouw) en klinische functies die bovenregionale borging behoeven. Hierbij is aandacht voor het borgen en goed ontsluiten van expertise voor de regio('s). Eventuele aanvullingen volgen op basis van de op te stellen uitvoeringsagenda 3Noord. De inhoudelijke beweging in 3Noord verband is vanzelfsprekend onderdeel van de regionale transformatiebeweging en andersom. Zij zullen in de uitvoering op elkaar aansluiten en elkaar ondersteunen.

Vanuit het inkoopperspectief betekent het dat dit aanbod wel onderdeel is van hoogspecialistische jeugdhulp als bedoeld in het koersdocument en waar de transformatieopgave ook op van toepassing is, maar dat dit aanbod geen onderdeel hoeft uit te maken van de nieuw te sluiten overeenkomst waarvoor deze ketenconsultatie wordt georganiseerd.

2. Doelgroep

De jeugdigen die gebruik maken van hoogspecialistische jeugdhulp, ervaren veelal meervoudige en complexe, urgente of zeldzame problematiek. De problematiek speelt vaak op meerdere levensgebieden, levert voor de jeugdige een (forse) bedreiging en/of stagnatie van zijn of haar ontwikkeling op en kan gepaard gaan met veiligheidsrisico's.

De groep jeugdigen en gezinnen voor wie hoogspecialistische jeugdhulp wordt ingezet kan worden onderverdeeld in drie subgroepen, met de kanttekening dat deze indeling cumulatief van problematiek niet uitsluit, dit is vaak juist aan de orde:

1. Meervoudige en complexe problematiek

Kinderen, jongeren en gezinnen in de meest kwetsbare omstandigheden en/ of met de meest complexe problemen. Bij de jeugdige is sprake van een combinatie (2 of meer, maar in de praktijk vaak 4 of 5) van verschillende kernproblemen als psychiatrische stoornis, gedragsproblemen, laag cognitief functioneren en/ of verslavingsproblemen. Bij de gezinnen is er sprake van minimaal één ouder en één kind dat langdurig kampt met een combinatie van sociaaleconomische en psychosociale problemen. Hulpvragen – en oorzaken – zijn divers. De combinatie van factoren zorgt voor ernstige ontregeling en vaak ook veiligheidsrisico's. De problemen zijn veelal langdurig, chronisch en intergenerationeel.

2. Urgente problematiek

Van urgente problematiek is sprake als de situatie (levens)bedreigend is voor de jeugdige of anderen. Voorbeelden van onderliggende problematiek zijn psychoses, dreiging met zelfdoding, ernstige verwaarlozing of fysiek geweld.

3. Zeldzame en GGZ gerelateerde problematiek

Betreft ernstige of zeldzame problematiek waarvoor soms onvoldoende passend aanbod is vanwege de complexiteit of het ontbreken van zeer specialistische karakter van het benodigde zorgaanbod. Het kan gaan om zeldzame psychiatrische problematiek, al dan niet in combinatie met somatische problematiek.

Verschillende onderzoeken specifiek gericht op Groningse jeugdigen en gezinnen bevestigen de constatering uit hoofdstuk 3 van het koersdocument en onderschrijven het belang om de wijze waarop jeugdhulp wordt geleverd aan deze jeugdigen en gezinnen met een bepaald type hulpvragen anders in te richten. Ter illustratie zijn hieronder een aantal van deze constatering opgenomen (voor een volledige opsomming verwijzen wij naar hoofdstuk 3 van het koersdocument):

1. Passende hulp en hulpverleners met specifieke expertise zijn schaars.
2. Er wordt onvoldoende integraal en gezinsgericht gewerkt vanuit een domein overstijgende aanpak, met ook na het 18e levensjaar doorlopende en voorspelbare trajecten.
3. Een ketenbrede aanpak ontbreekt waarin de betrokkenen verantwoordelijkheid (kunnen) nemen voor een dekkend jeugdhulplandschap.
4. De betrokken hoogspecialistische stelselaanbieders staan voor stevige opgaven, met continuïteitsrisico's en een onzeker perspectief. Dit vormt een belemmering voor de samenwerking in, en doorontwikkeling van de jeugdhulp.
5. Er is een tekort aan flexibele kleinschalige woonvormen voor jeugdigen met meervoudige en complexe problematiek, waarbij onvoorwaardelijk wonen het uitgangspunt is.
6. Jeugdigen zijn te vaak uitgesloten van passend onderwijs, passende arbeid of dagbesteding.
7. Er zijn veelal meerdere aanbieders betrokken en er worden meerdere hulpvormen geboden. In de bestaande inrichting en contractering leidt dit in de praktijk tot knelpunten.

8. Jeugdhulptrajecten hangen te weinig samen wanneer meerdere aanbieders betrokken zijn. Ze zijn onvoldoende integraal en gezinsgericht.

We stellen voor om de transformatiebeweging en de inkoop hoogspecialistische jeugdhulp te richten op jeugdigen en gezinnen met **meervoudige en complexe problematiek**. De focus is daarbij niet zozeer gericht op het contracteren van afzonderlijke producten of trajecten, maar op het inrichten van een integrale werkwijze voor de jeugdigen en gezinnen die tot deze doelgroep behoren en het voor hen benodigde hulpaanbod.

Voor jeugdigen en gezinnen met urgente problematiek (crisis) is sinds een aantal jaar Spoed voor Jeugd beschikbaar en onderhevig aan continue doorontwikkeling. De huidige ketensamenwerking voorziet in een integrale werkwijze voor de beoordeling van de crisissituatie. Uit de beschikbare data over de inzet van jeugdhulp aan de beschreven doelgroep hoogspecialistische jeugdhulp, zien wij dat er bij jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe problematiek meer dan gemiddeld crisis jeugdhulp wordt ingezet. Dit speelt minder bij jeugdigen en gezinnen met zeldzame problematiek. Dit is de reden dat we crisis jeugdhulp nadrukkelijker een plek geven in deze consultatie.

Voor jeugdigen en gezinnen met zeldzame problematiek zijn vaak meer enkelvoudige behandelingen en in sommige gevallen een klinische behandelsetting passend. Voor deze zeldzame aandoeningen is een nauwe ketensamenwerking met landelijke of internationale Kenniscentra en academische ziekenhuizen vereist. We stellen voor om in eerste instantie dus niet met aanpassingen aan de hulp aan jeugdigen en gezinnen met zeldzame problematiek te starten.

Vragen Doelgroep

Vraag 1

Bestaat er naar uw mening aanleiding om deze doelgroepbeschrijving te beperken of uit te breiden en zo ja, met welk onderdeel van de beschrijving en kunt u dat onderbouwen?

Vraag 2

Uit de beschikbare data over de inzet van jeugdhulp aan de beschreven doelgroep, zien wij dat er bij jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe problematiek meer dan gemiddeld crisis jeugdhulp wordt ingezet. In de hiervoor weergegeven doelgroepbeschrijving wordt daarom de subgroep urgent ook meegenomen (de inzet van crisis jeugdhulp geeft aanleiding tot de beoogde integrale en gezinsgerichte werkwijze).

We stellen voor om niet te starten met het anders en meer integraal organiseren van jeugdhulp voor jeugdigen en gezinnen met zeldzame problematiek, omdat deze hulpvragen relatief vaak enkelvoudig (met betrokkenheid van een enkele aanbieder) passend te adresseren zijn.

- a. Klopt deze veronderstelling?
Zo ja, ga naar vraag 3. Zo nee, ga naar vraag 2b.
- b. Zo nee, waarom niet en op welke wijze zou zeldzame problematiek moeten worden betrokken bij de transformatie hoogspecialistische jeugdhulp?

Vraag 3

Om te komen tot een bepaling van de doelgroep waarvoor de beoogde werkwijze het meest passend en doelmatig is, hebben wij een voorlopige lijst met hulpvragen en contextfactoren (instroomcriteria) beschreven:

- Context: Er is een maatregel van ondertoezichtstelling of jeugdreclassering uitgesproken of deze wordt overwogen (er is bijvoorbeeld een Verzoek tot Onderzoek ingediend bij de Raad voor de Kinderbescherming).
- Context: Het opvoedperspectief van de jeugdige staat ter discussie en ouders is te kennen gegeven dat bij het uitblijven van verbetering, een uithuisplaatsing misschien nodig is of op afzienbare termijn nodig zal worden (hulpvraag gericht op de inzet van ouderschapsdiagnostiek).
- Hulpvraag: Er is sprake van dermate zware gedrags- of psychiatrische problematiek dat begeleiding en behandeling enkel effectief kan worden geboden vanuit een (tijdelijke) verblijfsvoorziening. Er is sprake van een hulpvraag gericht op verblijf met (intensieve) begeleiding en/of behandeling, Jeugdhulp^{plus} of een klinische opname.
- Hulpvraag: De jeugdigen en het gezin hebben behoefte aan een hoogwaardige gezinsversterkende interventie vanwege problematiek op vele levensgebieden en bij meerdere gezinsleden. Vanwege de zwaarte en complexiteit van de problematiek kan niet worden volstaan met een lichtere interventie en is behoefte aan een methodische en hoogspecialistische systeeminterventie. Er is daarom sprake van een hulpvraag gericht op de inzet van de methoden FACT-Jeugd, MDFT, MST of IAG.
- Hulpvraag: Er is sprake van een (levensbedreigende) situatie voor de jeugdige of anderen en de daaruit volgende (urgente) hulpvraag die aanleiding geeft tot het bieden van crisis jeugdhulp.
- Context: Er is sprake van langdurige schooluitval al dan niet met een ontheffing van de leerplicht (niet zijnde ontheffing vanwege een medische oorzaak of richtingsbezwaren in religie of levensovertuiging).
- Context: In het gezin is sprake van een complexe echtscheiding, waardoor jeugdigen (dreigende) psychische en gedragsproblemen ondervinden of in hun ontwikkeling ernstig worden bedreigd.

Wanneer sprake is van één of meer van de voorgaande hulpvragen en contextfactoren, geeft dat aanleiding om de jeugdhulp integraal en gezinsgericht te leveren vanuit de netwerksamenwerking hoogspecialistische jeugdhulp.

- a. Zou een lijst van hulpvragen en contextfactoren werkzaam zijn in het waarborgen van een effectieve en efficiënte instroom tot de hoogspecialistische jeugdhulp?
Zo ja, ga naar vraag b. Zo nee, ga naar vraag c.
- b. Zo ja, ontbreken er zaken op deze lijst?
- c. Zo nee, waarom niet? Op basis van welke instroomcriteria zou de hoogspecialistische jeugdhulp dan wel kunnen worden ingericht?

Vraag 4

Er zijn een aantal uiteenlopende hulpvragen die kunnen leiden tot de inzet van hoogspecialistische jeugdhulp. Het is mogelijk wenselijk de beoogde transformatie gefaseerd te starten vanuit een of meerdere hulpvragen. (Zo kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het starten met jeugdigen voor wie Jeugdhulp^{plus} wordt ingezet of overwogen).

- a. Is het volgens u raadzaam om te starten met een deel van de beschreven doelgroep?
Zo ja, ga naar vraag b. Zo nee, ga naar vraag c.
- b. Zo ja, wat is uw advies hierin (denk hierbij aan het aantal en type hulpvragen, of de hoeveelheid jeugdigen)?
- c. Zo nee, waarom niet? Graag uw antwoord toelichten.

3. Jeugd en gezin

Bij de doorontwikkeling van de hoogspecialistische jeugdhulp willen we de vraag en de behoefte van de jeugdige en het gezin centraal stellen. We willen het echt anders doen voor deze jeugdigen en gezinnen en dit vraagt vooral een gedragsverandering (die we willen ondersteunen onder andere door de inkoop van de jeugdhulp anders in te richten). We kijken hierbij naar wat er nodig is om onze doelen te bereiken en faciliteren dit. We focussen ons op de behoefte van de jeugdige en het gezin. Als daarvoor zaken anders georganiseerd of ingericht moeten worden, zullen we dit doen.

Gemeenten hebben een viertal ambities opgesteld voor hoogspecialistische jeugdhulp rondom jeugdige en gezin:

- De jeugdige heeft te allen tijde een gezamenlijk vastgesteld toekomstperspectief
- Jeugdhulp wordt zoveel mogelijk met en rondom de jeugdige en het gezin georganiseerd
- Per jeugdige en gezin is er sprake van één integraal, voorspelbaar, herkenbaar en samenhangend jeugdhulptraject
- We laten pas los als elke jeugdige (zicht op) een stabiele basis heeft waarbij de verbinding met de Big Five; support, wonen, school & werk, inkomen en welzijn is geborgd

We willen dat elke jeugdige te allen tijde een gezamenlijk vastgesteld toekomstperspectief heeft. Hierbij willen we uitgaan van de behoefte en beleving van de jeugdige en vinden we het belangrijk dat: “Jij, al dan niet met je ouders, zoveel mogelijk betrokken wordt. Jij bepaalt in samenspraak met andere betrokkenen wat je wil bereiken en in welk tempo dat kan. Dit betekent dat helder is dat je weet waar je mag (blijven) wonen, welke ondersteuning je ontvangt en waar je naar toe werkt op het gebied van wonen, school en vrijetijdsbesteding. Dit geldt ook met betrekking tot je behandel- en begeleidingsdoelen.”

In de praktijk zijn bij jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe problematiek meerdere jeugdhulpaanbieders betrokken. Dit betekent dat de jeugdige en het gezin met meerdere partijen spreken over de jeugdhulp. Ook een casusregisseur (van de lokale toegang of de Gecertificeerde Instelling) onderhoudt met al deze jeugdhulpaanbieders contacten. Om een integrale werkwijze te bevorderen en een zo goed mogelijke informatiepositie te borgen, wordt voorgesteld dat vanuit de netwerksamenwerking hoogspecialistische jeugdhulp een vast aanspreekpunt aan het gezin wordt gekoppeld. Deze vaste begeleider is direct betrokken bij het gezin en zorgt voor afstemming met het gezin en in het netwerk. Deze begeleider vervangt daarmee niet de casusregisseur, maar staat juist in nauw contact met de casusregisseur om een effectieve afstemming te vergemakkelijken.

Vragen Ambities Jeugd en Gezin

Vraag 5

Stelling: Wanneer één integraal, voorspelbaar, herkenbaar en samenhangend jeugdhulptraject wordt voorgesteld voor jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe problematiek, is het van belang dat de betrokken jeugdhulpaanbieders één gezamenlijke intake organiseren, één gezamenlijk gedragen verklarende analyse opstellen, één behandelplan opstellen en van daaruit integrale jeugdhulp te organiseren, regelmatig in samenhang geëvalueerd.

- a. Ben u het daarmee eens?
- b. Wat heeft u/ uw organisatie (hierop aanvullend) nodig om optimaal integraal en gezinsgericht te werken?

Vraag 6

Stelling: Het is van belang één vast aanspreekpunt voor alle betrokken jeugdhulpaanbieders aan het gezin te verbinden. Dit vaste aanspreekpunt is tevens het knooppunt voor de betrokken jeugdhulpaanbieders en andere ketenpartners (waaronder het lokale team en de GI) en waarborgt dat alle partijen over dezelfde informatie beschikken en samen met het gezin vanuit één integraal plan werken.

Bent u het daarmee eens? En heeft u ideeën bij wie dit het beste zou kunnen zijn (deze rol zou kunnen vervullen)? Graag uw antwoord toelichten.

Vraag 7

Wanneer we willen dat elke jeugdige een gezamenlijk vastgesteld toekomstperspectief heeft, dan is het van belang dat we bijdragen aan de realisatie en duurzaamheid van dit toekomstperspectief. We laten dan ook pas los als elke jeugdige (zicht op) een stabiele basis heeft waarbij de verbinding met de Big Five; support, wonen, school & werk, inkomen en welzijn is geborgd. Dat betekent dat er voor de jeugdige steun is uit de omgeving, dat de jeugdige een veilige plek heeft om te wonen, naar school kan of aan het werk is en zich meestal goed voelt (welzijn). Wanneer deze situatie is gerealiseerd, kan de netwerksamenwerking hoogspecialistische jeugdhulp in afstemming met het lokale team een plan maken voor de resterende ondersteuningsbehoefte en de inrichting daarvan. Dit plan wordt in samenwerking met jeugdige en gezinnen opgesteld en getoetst, zodat zij kunnen aangeven wanneer zij ervaren dat de BIG Five op orde zijn en wat zij hiervoor nodig hebben.

Bent u van mening dat het hanteren van de Big Five passend is voor het beoordelen van de uitstroom uit de netwerksamenwerking hoogspecialistische jeugdhulp? Graag uw antwoord toelichten.

Vraag 8

In de context van de hoogspecialistische jeugdhulp constateren wij dat jeugdigen geheel of gedeeltelijk uitvallen in het onderwijs. We weten dat de uitval van jeugdigen in het onderwijs zowel een indicator als een katalysator van problematiek en de inzet van hulp is.

Het voor de jeugdige vormgeven van onderwijs (en/of werk) vraagt om (intensieve) samenwerking en afstemming met onderwijs. Om het volgen van onderwijs te waarborgen is van belang dat de jeugdhulp daarop aansluit.

Wat is er volgens u voor nodig om het volgen van onderwijs voor deze jeugdigen te borgen?

Vraag 9

Knelpunten op het vlak van support, welzijn, school & werk, wonen en inkomen hebben een sterk negatieve impact op de jeugdige en het gezin. Daar waar voor jeugdigen en gezin, de big five geborgd moeten worden is een goede samenwerking tussen de netwerksamenwerking hoogspecialistische jeugdhulp en de verschillende (sociaal domein brede) lokale voorzieningen van belang. Tevens de verbinding van de jeugdhulp aan de leefwereld en context van de jeugdige en het gezin die centraal staan. Dit is noodzakelijk om een domein overstijgende werkwijze te realiseren.

- a. Wat heeft u of uw organisatie concreet nodig om domein overstijgend te kunnen werken?

Meer concreet:

- b. Op welke wijze zou u het borgen van support en welzijn binnen de hoogspecialistische jeugdhulp vorm willen geven?
- c. Op welke wijze zou u het borgen van wonen en inkomen binnen de hoogspecialistische jeugdhulp vorm willen geven?

Vraag 10

De behoefte en beleving van de jeugdige staan centraal en we vinden het belangrijk dat: “Jij, al dan niet met je ouders, zoveel mogelijk betrokken wordt. Jij bepaalt in samenspraak met andere betrokkenen wat je wil bereiken en in welk tempo dat kan. Dit betekent dat helder is dat je weet waar je mag (blijven) wonen en eventueel met welke ondersteuning.” We focussen ons op de behoefte van de jeugdige en het gezin. Als daarvoor zaken anders georganiseerd of ingericht moeten worden, zullen we dit doen.

Wat is ervoor nodig om te kunnen focussen op de leefwereld en context van de jeugdige en het gezin? Hoe kan volgens u, naast de beschreven voorstellen, geborgd worden dat hun perspectief centraal staat?

4. Jeugdhulp

We willen de jeugdhulp voor jeugdigen en gezinnen met zeldzame, urgente en meervoudige en complexe problematiek anders organiseren en deels anders contracteren.

We willen dat jeugdigen zo thuis mogelijk kunnen opgroeien en streven er naar geen kinderen uit huis te plaatsen. Wanneer toch sprake is van een dermate grote ontwikkelingsbedreiging en bedreiging van de veiligheid van de jeugdige dat een uithuisplaatsing wordt overwogen, dan vindt deze nooit meer plaats zonder een verklarende analyse en gezinsgerichte interventie. Het maken van een goede gedeelde (samen met ouders en de jeugdige) verklarende analyse verheldert het ontstaan van de problematiek van ouders en kind en waarom dat deze niet vanzelf of met lichtere hulp hanteerbaar is geworden. Een gedeelde verklarende analyse helpt om samen met het gezin en de jeugdige te beslissen over doelen en interventies.²

Wanneer we willen dat er voor jeugdigen te allen tijde een gezamenlijk toekomstperspectief is vastgesteld, is het van belang dat onnodige verplaatsingen tussen verblijfsvoorzieningen verleden tijd zijn. Op elk moment in het jeugdhulptraject moet het voor de jeugdige en het gezin helder zijn wat het toekomstperspectief is. Dit geldt ook voor andere betrokkenen, zoals de hulpverlener, de leraar, de consulent van de gemeente, de jeugdbeschermer etc. Zo kan in gezamenlijkheid aan dit perspectief worden gewerkt. Helderheid hierover betekent ook dat alle betrokkenen vanuit hun eigen expertise hieraan bijdragen waarbij de ervaringskennis van de jeugdige en het gezin ook als expertise wordt erkend en geborgd.

Met het anders inrichten van de hoogspecialistische jeugdhulp - door deels anders te contracteren en de jeugdhulp anders te organiseren en te financieren - willen wij de volgende ambities voor jeugdhulp realiseren, zie ook pagina 13 van het Koersdocument:

- ✓ 0 Jeugdigen zonder tijdige en passende jeugdhulp
- ✓ Geen uithuisplaatsing zonder verklarende analyse en gezinsgerichte interventie
- ✓ 0 Gesloten uithuisplaatsingen
- ✓ 0 Onnodige verplaatsingen van jongeren tussen verblijfsvoorzieningen

Vragen Ambities Jeugdhulp

Vraag 11

Stelling: passende jeugdhulp organiseren voor jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe problematiek, vraagt om een in gezamenlijkheid uitgevoerde verklarende analyse op basis waarvan een integraal en gedragen behandelplan wordt opgesteld.

Bent u het daarmee eens? Graag uw antwoord toelichten.

² De verklarende analyse beschrijft de samenhang met factoren die de moeilijkheden versterken en stress geven. De verklarende analyse beschrijft tevens de samenhang met factoren die de ontwikkeling van de jeugdige en de gezinsleden mogelijk maken waardoor ze gedrag laten zien dat past bij het ontwikkelingsniveau en dat helpt bij een gezonde ontwikkeling en goede onderlinge relaties.

Vraag 12

We zien een spanningsveld tussen het beschikbaar hebben van schaarse voorzieningen en de ambitie om voor alle jeugdigen tijdige en passende jeugdhulp te bieden. Wij gaan ervan uit dat u dit spanningsveld herkent en dat jeugdigen en gezinnen niet altijd tijdig de meest passende jeugdhulp ontvangen.

Hoe kunnen we hier als samenwerkende keten het best mee omgaan?

Vraag 13

Stelling: Op dit moment worden onvoldoende hoogwaardige gezinsversterkende interventies ingezet om uithuisplaatsing van kinderen en jeugdigen te voorkomen, of deze interventies worden niet tijdig ingezet. Het vaker, eerder en adequaat inzetten van hoogwaardige gezinsversterkende interventies is een zelfstandig doel voor jeugdigen en gezinnen bij wie het opvoedperspectief ter discussie staat.

Welke voorstellen zou u doen om te waarborgen dat we beter worden in het voorkomen van uithuisplaatsingen, anders dan de voorstellen die we in dit document doen?

Vraag 14

Zijn er hulpvragen waar we als samenwerkende keten op dit moment geen passend hulpaanbod voor hebben?

Vraag 15

Een van onze ambities is dat jeugdigen niet onnodig (tussen verblijfsvoorzieningen) worden verplaatst. Dit betekent dat passende hulp rondom de jeugdige wordt georganiseerd (onvoorwaardelijk wonen). Een van de mogelijkheden hiertoe is het scheiden van wonen en zorg.

Vindt u dat deze scheiding hieraan kan bijdragen of ziet u andere mogelijkheden die kunnen bijdragen aan het onvoorwaardelijk wonen voor jeugdigen? Graag uw antwoord toelichten.

Vraag 16

Het komt veelvuldig voor dat naast hoogspecialistische jeugdhulp, ook (lichtere vormen van) begeleiding en behandeling aan de jeugdige en het gezin wordt geboden. Een aantal gemeenten heeft vormen van (lichtere) begeleiding en behandeling lokaal georganiseerd. Het is van belang dat er een goede afstemming en samenwerking komt tussen de lokaal georganiseerde (jeugd)hulp en de beoogde netwerksamenwerking.

- a. Welke kansen of risico's signaleert u ten aanzien van hoe deze netwerksamenwerking zich verhoudt tot het lokale aanbod?
- b. Welke waarborgen of samenwerkingsafspraken adviseert u ons om een goede aansluiting tussen de hoogspecialistische jeugdhulp en de lokale inrichting te waarborgen?

5. Netwerksamenwerking

De doorontwikkeling van de hoogspecialistische jeugdhulp vraagt een verandering van 'het gedrag in het systeem' met commitment van alle partijen. Het is noodzakelijk dat de samenwerking tussen alle betrokken partijen bij jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe problematiek – gemeenten, aanbieders, onderwijs, andere ketenpartners en verwijzers – op een andere wijze wordt vormgegeven. We willen immers dat voor deze jeugdigen en gezinnen gewerkt wordt met integrale zorgtrajecten.

Het samenwerken aan hoogspecialistische jeugdhulp is meer dan alleen de uitvoering van hulp die vanuit de eigen organisatie geboden kan worden. Dit is een wezenlijk verschil met het bieden van jeugdhulp aan jeugdigen en gezinnen met enkelvoudige problematiek. Alleen door een integraal domein overstijgend aanbod, een ketenbrede aanpak en een dekkend en samenhangend zorglandschap kunnen we het beter doen voor jeugdigen en gezinnen met meervoudige en complexe problematiek. Het werken vanuit een gedeelde visie en leidende principes over veiligheid, risico's en goed genoeg ouderschap is hiervoor randvoorwaardelijk. Daarvoor is het noodzakelijk dat betrokkenen werken vanuit vertrouwen, wederzijds respect, lef, transparantie en in een lerend landschap.

Gezien de complexiteit van zowel de problematiek als de organisatie van integrale hulp, is het van belang dat partijen vanuit een netwerksamenwerking gaan acteren. We spreken van een netwerksamenwerking, omdat die uitgaat van gezamenlijkheid in de jeugdhulp op hetzelfde moment in de tijd. Dit in tegenstelling tot een ketensamenwerking, die meer geschakelde jeugdhulp na elkaar veronderstelt.

Hiertoe hebben we ambities opgesteld voor deze netwerksamenwerking. Jeugdigen en ouders zijn betrokken vanuit hun rol. De in de netwerksamenwerking hoogspecialistische jeugdhulp betrokken partijen; gemeenten, aanbieders en verwijzers:

- werken vanuit vertrouwen, transparantie en partnerschap in een lerend landschap
- dragen verantwoordelijkheid voor het welzijn van jeugdige en gezin, ieder vanuit zijn eigen rol en expertise
- dragen verantwoordelijkheid voor wederzijdse inhoudelijke versterking door het creëren van een goede verbinding met de lokale inrichting en het delen van expertise
- werken vanuit een gedeelde visie en leidende principes over veiligheid, risico's en goed genoeg ouderschap
- zetten zich in voor een integraal domein overstijgend aanbod, een ketenbrede aanpak en een dekkend en samenhangend zorglandschap voor hoogspecialistische jeugdhulp
- krijgen tijd, ruimte en middelen om dit te realiseren

Vragen Ambities Netwerksamenwerking

Vraag 17

Wat is er voor u/ uw organisatie randvoorwaardelijk om te kunnen werken in/ met een netwerksamenwerking?

Vraag 18

Om samenwerking optimaal vorm te geven, wordt gestreefd naar het contracteren van een overzichtelijke hoeveelheid aanbieders die samen beschikt over (hoog specialistische) expertise en een breed aanbod van interventies.

Wat voor soort partijen of expertise zou(den) naar uw mening ten minste en ten hoogste moeten worden gecontracteerd om te komen tot een effectieve netwerksamenwerking, de benodigde expertise en het benodigde brede aanbod van interventies?

Vraag 19

We willen dat het zorgtraject van jeugdigen en gezinnen eenduidig volgens een integrale werkwijze is ingericht.

Welke randvoorwaarden denkt u dat van belang te zijn om tot een dergelijke werkwijze te komen?

Vraag 20

Stelling: Wanneer wij verwachten dat de netwerksamenwerking verantwoordelijkheid draagt voor de effectiviteit van de geboden jeugdhulp aan de jeugdigen en gezinnen, dan is het ook van belang dat deze partijen regie kunnen voeren op de inzet van jeugdhulp (zorgregie), waarbij het uitgangspunt is dat de regie zoveel mogelijk bij de jeugdige en het gezin ligt.

Bent u het hiermee eens? Graag uw antwoord toelichten.

Vraag 21

Wat is er volgens u nodig om betrokkenen te laten werken vanuit vertrouwen, wederzijds respect, lef, transparantie en in een lerend landschap?

Vraag 22

Belangrijk is dat de ervaringen van en over de netwerksamenwerking van jeugdige en het gezin worden meegenomen. Zo kunnen we bijsturen wanneer nodig, of weten dat we op het juiste pad zijn.

- a. Waar ziet u de jeugdige en het gezin in deze netwerksamenwerking?
- b. Hoe zou u deze ervaringen willen meten?

6. Vervolg en planning

De Groninger gemeenten vragen u als ketenpartner om input te geven op de transformatie en kaders voor contractering zoals beschreven in het koersdocument en het ketenconsultatiedocument. Met deze input worden wij verder op weg geholpen in het verder definiëren van de transformatie van de hoogspecialistische jeugdhulp en de fasering en het tempo waarin we als jeugdhulpregio de beschreven ambities kunnen realiseren. Wanneer u van mening bent dat bepaalde vragen niet zijn gesteld, maar deze informatie van belang is voor het proces dat wij doorlopen, dan bent u van harte uitgenodigd deze aan uw beantwoording toe te voegen.

Voor een effectieve verwerking van alle input vragen we u om gebruik te maken van de vragenlijst in Qualtrix. U kunt de vragenlijst invullen door [deze link](#) te volgen. Deze applicatie biedt de mogelijkheid om antwoorden tussentijds op te slaan, antwoorden kunnen door u worden gedownload en de privacy en gegevensbeveiliging zijn geborgd. Vanzelfsprekend wordt er vertrouwelijk met uw bijdrage omgegaan en wordt deze alleen voor deze ketenconsultatie gebruikt.

U kunt tot uiterlijk **4 oktober 2023** via Qualtrix uw reactie indienen. Mocht u vragen hebben over dit proces, dan kunt u zich richten tot rigg.inkoop@ groningen.nl.

Wij verwerken de door u aangeleverde input in een samenvatting met daarin de rode draad van deze (open) schriftelijke ketenconsultatie. Op basis van de input en de antwoorden van de ketenpartners die hebben gereageerd, willen we met een beperkt aantal ketenpartners op onderdelen verder in gesprek. We organiseren hiervoor aansluitend op de schriftelijke ketenconsultatie, een gesloten mondelinge marktconsultatie.

De schriftelijke open en mondelinge gesloten consultatierondes zijn de eerste stappen die wij zetten om te komen tot (deels) nieuwe contractering. De uitkomsten verwerken wij in het koersdocument en de nog op te stellen inkoopstrategie. Nadat de inkoopstrategie is bepaald, worden de vervolgstappen met u gedeeld.

Bijlage 1. Koersdocument

Het koersdocument treft u separaat als bijlage van dit ketenconsultatiedocument.